

FRANZEFOS MINERALS AS AVD BALLANGEN 507
Postboks 53 (JE)
1309 Rud

Saksbehandler:

Espen Olaf Henriksen

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Franzefoss Minerals AS avd. Ballangen

Kontrollnummer: 2020.041.I.FMNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Kurt Barosen

Fra Fylkesmannen i Nordland:

Espen Olaf Henriksen

Andre deltagere fra virksomheten:

Jan Olav Ryan

Øystein Ulsletten

Marius Barosen Hansen

*Andre deltagere fra Fylkesmannen i
Nordland:*

Sten Bruaas

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Franzefoss Minerals AS avd. Ballangen den 21.10.2020. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Nordland avdekket 3 avvik og ga 2 anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

- Virksomheten kan ikke dokumentere at alt farlig avfall fra driften har blitt årlig innlevert og deklart.
- Virksomheten oppbevarer farlig avfall uten merking med avfallstype og uten sikring mot søl/lekkasje.
- Virksomheten har egen kai, men mangler plan for mottak og håndtering av avfall fra båter som kommer til kaia.

Anmerkninger:

- Virksomheten har ikke utslippstillatelse tilpasset dagens driftssituasjon.
- Virksomhetens risikovurderinger og rutinebeskrivelser dekker ikke alle forhold som bør være vurdert med tanke på å unngå skader på ytre miljø.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

3. november 2020	Espen Olaf Henriksen	Oddlaug Ellen Knutsen
dato	kontrollør	seksjonsleder

Fylkesmannen i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Narvik kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: FRANZEFOSS MINERALS AS AVD BALLANGEN 507	
Organisasjonsnr.: 973078615	Eies av: 882153002
Bransjenr. (NACE-kode): 08.112 - Bryting av kalkstein, gips og kritt	

Kontrollert enhet

Navn: Franzefoss Kalk AS	Anleggsnr.: 1806.0107.01
Kommune: Narvik	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Mineralsk industri, unntatt pukkverk	
Tillatelse gitt: 20. desember 1979	Sist endret: 20. august 2014

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Fylkesmannens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Avfall
- Utslipp til luft
- Kjemikalier

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Franzefoss Minerals AS avd. Ballangen plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Franzefoss Minerals AS

avd. Ballangen innen 15. januar 2021 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmnopost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Nordland.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 21. september 2020. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Franzefoss Minerals AS avd. Ballangen AS bli ilagt et gebyr på kr 20 000,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 3 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Nordland. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Nordland (jf. offentleglova) og på Fylkesmannens nettside.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten kan ikke dokumentere at alt farlig avfall fra driften har blitt årlig innlevert og deklart.

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) §§ 11-8.

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5, andre ledd, nr. 6.

Kommentarer:

Farlig avfall er avfall som på grunn av fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr ikke kan håndteres sammen med annet avfall¹.

Franzefoss Minerals AS avd. Ballangen produserer flere forskjellige typer av farlig avfall. I henhold til avfallsforskriften § 11-8 er det årlig leveringsplikt for alt farlig avfall dersom virksomheten produserer over 1 kg farlig avfall per år. Databasen avfalldeklarerer.no viser at virksomheten har deklartert en rekke innleveringer av farlig avfall i perioden 2016-2020 (en vesentlig del av dette er deklartert med tidligere overordnet enhet, Miljøkalk AS, som avfallsprodusent). I inspeksjonen registrerte vi likevel at virksomheten har oppbevart enkelte avfallstyper som ikke ser ut til å være levert inn årlig i de siste årene. Så langt vi kan se, er det ikke dokumentert at oljeholdig absorbent, spillolje eller oljefiltre er levert årlig i perioden 2017-2019.

For å kunne kvalitetssikre at alle typer farlige avfall blir levert årlig, er det en forutsetning at virksomheten kartlegger hvilke typer farlig avfall som produseres i den daglige driften. Denne plikten er også formalisert i interkontrollforskriften (§ 5 andre ledd nr. 6) som sier at virksomheten skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Virksomheten har en avfallsplan som også nevner de aktuelle typene farlig avfall, men planen skiller ikke mellom farlig avfall og ordinært avfall, og det framkommer ikke i avfallsplanen eller i noen rutinebeskrivelse hva som må gjøres for at bestemmelsene som gjelder for farlig avfall skal overholdes (se også anmerkning 2). Ideelt sett bør det foreligge en kartlegging der det er spesifisert hvilke EAL-kodene for de typer farlig avfall som oppstår i virksomheten.

Avvik 2

Virksomheten oppbevarer farlig avfall uten merking med avfallstype og uten sikring mot søl/lekkasje.

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) §§ 11-5.

Kommentarer:

På riggverkstedet inne i gruva var det et mellomlager for farlig avfall der de enkelte avfallstypene ikke var merket. En IBC-kontainer med spillolje stod lagret uten noen form for sikring mot spill/lekkasje.

Avfallsforskriften § 11-5 krever at farlig avfall skal tas hånd om på en forsvarlig måte. Farlig avfall skal ikke blandes sammen med annet avfall, og ulike typer farlig avfall skal heller ikke sammenblandes.

For å sikre at avfallstyper ikke blandes, må lagringsplass for farlig avfall ha avmerkede plasseringer for de aktuelle avfallstypene (og helst inkludert EAL-kode). Vi viser til

¹ Farlig avfall er nærmere definert i avfallsforskriften § 11-2.

Miljødirektoratets faktaark *M-284 Håndtering av farlig avfall*, der det slås fast at farlig avfall må merkes og lagres slik at det ikke kan medføre forurensning til omgivelsene.

Avvik 3

Virksomheten har egen kai, men mangler plan for mottak og håndtering av avfall fra båter som kommer til kaia.

Avvik fra:

Forurensningsforskriften kapittel 20 avfallsplan i havn, § 20-6.

Kommentarer:

Som havneansvarlig (eier av kai som brukes i næring) har virksomheten plikt til å utarbeide en avfallsplan som beskriver hvordan dere håndterer avfall fra båtene som anløper kaia². Bestemmelsene om dette i forurensningsforskriftens kapittel 20 skal sikre at det finnes tilstrekkelige ordninger for levering av avfall fra skip. Det er Fylkesmannen som godkjenner denne typen avfallsplaner. Kravene til hva avfallsplanen må inneholde er oppsummert i vedlegg 1 til forurensningskapittel 20.

Flere havneansvarlige kan gjerne gå sammen om en felles avfallsplan. Virksomheten henviste under inspeksjonen til at kravet til avfallsplan kunne være ivaretatt gjennom eksisterende samarbeid med Narvik havn KF. Den siste avfallsplanen som Fylkesmannen har fått fra Narvik havn KF omfatter imidlertid ikke kaia til Franzefoss Minerals AS avd. Ballangen. Det blir opp til Franzefoss Minerals AS avd. Ballangen om virksomheten vil utarbeide en avfallsplan for egen kai eller samarbeide med Narvik havn KF om en oppdatert plan som omfatter begge virksomheter.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomheten har ikke utslippstillatelse tilpasset dagens driftssituasjon.

Kommentarer:

Virksomheten driver i dag med en utslippstillatelse gitt av Statens forurensningstilsyn i 1979. Tillatelsen er utformet før dagens forurensningsregelverk trådte i kraft og er ikke tilpasset dagens driftsforhold. Forutsetninger som utslippspunkter, volum og driftsform har endret seg etter at tillatelsen ble gitt. Nye tillatelser har også nye krav til blant annet måleprogram, energieffektivitet, kjemikalier og egenkontroll.

Behovet ny tillatelse ble også tatt opp i forbindelse med våre tilsyn i 2010 og 2014. Det er i utgangspunktet virksomheten som har ansvaret for å søke tillatelse som er tilpasset dagens driftsforhold. Fylkesmannen har så langt ikke fulgt dette nærmere opp. Etter det vi forstår

² Se kapittel 20 i forurensningsforskriften og Miljødirektoratets veileder M-714 Veileder til utarbeidelse av avfallsplaner i havner.

har dere arbeidet med støyreducerende tiltak og ønsket å få dokumentert effekten av disse før innsending av søknad. Fylkesmannen tar dette til etterretning og forutsetter at søknad om oppdatert tillatelse blir oversendt innen utgangen av januar 2021. Vi vil for ordens skyld nevne vår mulighet til å trekke tilbake den eksisterende tillatelsen.

Anmerkning 2

Virksomhetens risikovurderinger og rutinebeskrivelser dekker ikke alle forhold som bør være vurdert med tanke på å unngå skader på ytre miljø.

Kommentarer:

Virksomheten har et relativt omfattende internkontrollsystem, men det er likevel enkelte forhold knyttet ytre miljø som burde vært bedre ivaretatt. Når det gjelder risikokartlegging/vurdering, så er det enkelte relativt påregnelige hendelser som burde vært tatt med (oljelekkasje fra brudd på hydrauliske slanger, feil håndtering av farlig avfall). Med henvisning til avvik 1 og 2 vil vi også påpeke behovet for en rutinebeskrivelse for håndtering av farlig avfall (jf. internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7).

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) §§ 3 og 3a
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Utslippstillatelse av 20.12.1979 fra Statens forurensningstilsyn til Franzefoss Bruk A/S

9. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Veileder til utarbeidelse av avfallsplaner i havner (M714)